

Lieta C-102/21

**Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu kopsavilkums saskaņā ar Tiesas
Reglamenta 98. panta 1. punktu**

Iesniegšanas datums:

2021. gada 18. februāris

Iesniedzējtiesa:

Verwaltungsgericht, Autonome Sektion für die Provinz Bozen
[Administratīvā tiesa, Bolcāno provinces neatkarīgā nodaļa] (Itālija)

Datums, kurā pieņemts iesniedzējtiesas nolēmums:

2021. gada 9. februāris

Prasītāja:

KW

Atbildētāja:

Bolcāno autonomā province

Pamatlietas priekšmets

Mazo hidroelektrostaciju ierīkošanas atbalsta, kas tiek piešķirts elektroapgādes tīklam nepieslēgtām kalnu kotedžām un tūristu mītnēm, saderība ar iekšējo tirgu; valsts iestāžu atbalsta atgūšanas likumība, izbeidzoties Savienības tiesībās paredzēto atbalsta shēmu darbības termiņam

Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu priekšmets un juridiskais pamats

Savienības tiesību interpretācija, it īpaši LESD 267. pants

Padomes Regula (ES) 2015/1589 (2015. gada 13. jūlijs), ar ko nosaka sīki izstrādātus noteikumus Līguma par Eiropas Savienības darbību 108. panta piemērošanai (OV 2015, L 248, 9. lpp.) (turpmāk tekstā – “Regula (ES) 2015/1589”)

Komisijas Lēmums (2012. gada 25. jūlijs) par valsts atbalsta apstiprināšanu saskaņā ar LESD 107. un 108. pantu SA.32113 (10/N) (2013/C 1/02) (OV 2013, C1, 7. lpp.) (turpmāk tekstā – “Lēmums par atbalsta piešķiršanu SA.32113”)

Prejudiciālie jautājumi

1. Vai 2016. gada 31. decembrī ir beidzies darbības termiņš Komisijas Lēmumā (2012. gada 25. jūlijs) SA.32113 (2010/N) apstiprinātajam atbalstam 80 procentu apmērā mazo hidroelektrostaciju būvniecībai elektroenerģijas ražošanai no atjaunojamiem resursiem pašpatēriņam tādu Alpu kalnu kotedžu un tūristu mītņu vajadzībām, kuras nav iespējams pieslēgt elektroapgādes tīklam, neveicot atbilstošus tehniskos un finanšu ieguldījumus?
2. Ja atbilde uz šo jautājumu ir apstiprinoša:
  - 2.1 Vai Regulas (ES) 2015/1589 20. pants ir interpretējams tādējādi, ka gadījumos, kad atbalstu izmanto ļaunprātīgi, pirms valsts iestāžu iesaistes Komisijai ir jāpieņem lēmums par atgūšanu?
  - 2.2 Ņemot vērā, ka minētais atbalsts ir paredzēts konkrētu tautsaimniecības jomu attīstībai, vai tas ir saderīgs ar iekšējo tirgu LESD 107. panta 3. punkta c) apakšpunkta izpratnē, vai arī tas var izkropļot konkurenci un radīt šķēršļus tirdzniecībai starp dalībvalstīm?

Atbilstošās Savienības tiesību normas

LESD 107. panta 1. punkts un 3. punkta c) apakšpunkts, kā arī 108. panta 1., 2., un 3. punkts

Regulas (ES) 2015/1589 1. panta a), c), f), g) punkts, 4. panta 3. punkts, 9. panta 3. un 4. punkts, 20. pants, kā arī 28. apsvērums

Komisijas Regulas (EK) Nr. 794/2004 (2004. gada 21. aprīlis), ar ko īsteno Padomes Regulu (EK) Nr. 659/1999, ar kuru nosaka sīki izstrādātus noteikumus EK Līguma 93. panta piemērošanai (OV 2004, L 140, 1. lpp.) 4. panta 1. punkts, 2. punkta b) apakšpunkts un 3. punkts

Komisijas Regulas (ES) Nr. 651/2014 (2014. gada 17. jūnijs), ar ko noteiktas atbalsta kategorijas atzīst par saderīgām ar iekšējo tirgu, piemērojot Līguma 107. un 108. pantu (OV 2014, L 187, 1. lpp.) (Vispārējā grupu atbrīvojuma regula (VGAR), turpmāk tekstā – “Regula (ES) Nr. 651/2014”) 41. panta 7. punkta a) apakšpunkts, 8. punkts un 9. punkts

Komisijas Regulas (ES) Nr. 1407/2013 (2013. gada 18. decembris) par Līguma par Eiropas Savienības darbību 107. un 108. panta piemērošanu *de minimis*

atbalstam (OV 2013, L 352, 1. lpp.) (turpmāk tekstā – “Regula (ES) Nr. 1407/2013”) 3. un 6. pants

Lēmuma par atbalsta piešķiršanu SA.32113 6., 97., un 98. punkts

Atbilstošās valsts tiesību normas

Provinces 2010. gada 7. jūlija Provinces likums Nr. 9 “Noteikumi enerģijas efektivitātes, atjaunojamo resursu enerģijas un klimata aizsardzības jomā”, publicēts reģiona oficiālajā vēstnesī Nr. 31 (2010. gada 3. augusts), šobrīd spēkā esošajā redakcijā (turpmāk tekstā – “Provinces likums Nr. 9”)

Provinces valdības 2010. gada 8. novembra lēmums Nr. 1804, publicēts reģiona oficiālajā vēstnesī Nr. 46 (2012. gada 13. novembris) (turpmāk tekstā – “Provinces valdības lēmums Nr. 1804”)

Faktiskie apstākļi un tiesvedība

- 1 Sūdzības iesniedzējas (turpmāk tekstā – “prasītāja”) īpašumā ir nekustamie īpašumi, kas to nomaļās atrašanās vietas dēļ nav pieslēgti kopējam elektroapgādes tīklam.
- 2 Ar Provinces likumu Nr. 9 tika ieviests atbalsts 80 procentu apmērā hidroelektrostaciju būvniecībai elektroenerģijas ražošanai no atjaunojamiem resursiem tādu kalnu kotedžu un tūristu mītņu vajadzībām, kuras nav iespējams pieslēgt elektroapgādes tīklam, neveicot atbilstošus tehniskos un finanšu ieguldījumus.
- 3 Ar Lēmumu par atbalsta piešķiršanu SA.32113 Eiropas Komisija (turpmāk tekstā – “Komisija”) 2012. gada 25. jūlijā apstiprināja šo atbalsta shēmu.
- 4 Pamatojoties uz šo atbalsta shēmu, 2017. gada 15. septembrī prasītāja atbildētājas kompetentajai iestādei lūdza piešķirt atbalstu maksimālajā apmērā hidroelektrostācijas būvniecībai viņai piederošajos īpašumos. Saražoto elektroenerģiju bija paredzēts izmantot vienīgi pašpatēriņam.
- 5 Ar kompetentās iestādes lēmumu prasītājai tika piešķirts atbalsts mazās hidroelektrostācijas būvniecībai elektrības piegādei pašpatēriņam 144 634 EUR apmērā, kas atbilst 80 procentiem no pieļaujamajām izmaksām 180 792,48 EUR apmērā.
- 6 Mazās hidroelektrostācijas būvniecība tika pabeigta 2018. gada 27. septembrī. 2018. gada 16. novembrī tika izmaksāts atbalsts 144 970 EUR apmērā.
- 7 2020. gada 27. janvārī kompetentā iestāde daļēji atsauca piešķirto atbalstu. Atbalsta shēmas SA.32113 darbības termiņš esot beidzies 2016. gada 31. decembrī, provinces valdība esot izmainījusi atbalsta piešķiršanas kritērijus,

un ar Regulu Nr. 651/2014 maksimālais atbalsta apmērs esot samazināts no 80 procentiem uz 65 procentiem. Pamatojoties uz jaunajiem kritērijiem, tika noteiktas pieļaujamās izmaksas 174 241,68 EUR apmērā un aprēķināts atbalsts 65 procentu apmērā, t.i. 113 257,09 EUR. 2020. gada 14. februārī prasītāja tika aicināta atmaksāt daļu piešķirtā atbalsta kopā ar procentiem 27 946,12 EUR apmērā.

- 8 2020. gada 15. jūnijā prasītāja šajā administratīvajā tiesā iesniedza blakus sūdzību (turpmāk tekstā – “prasība”) par tai nelabvēlīgā tiesību akta atcelšanu, to īpaši attiecinot uz daļējo atteikumu un lūgumu atmaksāt atbalstu (turpmāk tekstā – “apstrīdētie tiesību akti”).
- 9 Savu prasību tā balsta uz pieciem pamatiem, tostarp, ciktāl tas skar Savienības tiesības, ceļot šādus iebildumus:
  - Atbalsts neesot prettiesisks, jo runa neesot par valsts atbalstu LESD 107. panta 1. punkta izpratnē. Prasītājai atbalsts esot piešķirts kā privātpersonai. Neviens uzņēmums no tā labumu neesot guvis. Konkurence Eiropas Savienības tirgū neesot izkropļota, jo saražotā elektroenerģija esot paredzēta vienīgi pašpatēriņam.
  - Atbildētāja esot pārkāpusi Regulas (ES) Nr. 1407/2013 3. un 6. pantu, jo tā neesot pārbaudījusi, vai atbalsts esot piešķirts saskaņā ar piemērojamo regulu.
  - Atbalsts esot likumīgs atbilstoši LESD 107. panta 3. punktam. Paziņošanas procedūra neesot bijusi nepieciešama, jo atbilstoši Regulai (ES) Nr. 651/2014 tā no šīs prasības esot bijusi atbrīvota.
  - Regulas (ES) 2015/1589 2. panta noteikums, saskaņā ar kuru par jaunu atbalstu piešķiršanu esot jāsniedz paziņojums Komisijai, neattiecoties uz pastāvošiem atbalstiem, tātad uz atbalsta shēmām un individuālajiem atbalstiem, kurus ir apstiprinājusi Komisija vai Padome. Par pastāvošiem, jau apstiprinātiem atbalsta maksājumiem, par kuriem esot runa šajā lietā, paziņojums neesot jāsniedz, un tie arī neesot jāapstiprina. Šajā lietā Komisija neesot uzsākusi procedūru atbilstoši Regulas (ES) 2015/1589 22. pantam, un līdz ar to tai neesot bijuši nekādi iebildumi pret atbalsta piešķiršanu.
  - Atsaukums esot prettiesisks, jo neesot Komisijas lēmuma par atgūšanu, un administrācija neesot bijusi pilnvarota atzīt atbalstu par prettiesisku, nesaņemot Komisijas lēmumu atbilstoši Regulas (ES) 2015/1589 3. nodaļai.
- 10 Atbildētāja lūdz prasību noraidīt.
- 11 Tā uzskata, ka runa esot bijusi par prettiesisku valsts atbalstu, jo atbalsta shēmas SA.32113 darbības termiņš esot beidzies 2016. gada 31. decembrī un tādēļ tam neesot bijis tiesiskā pamatojuma. Turklāt atbalsts esot bijis pretrunā Regulai (ES) Nr. 651/2014. Tādēļ tas esot bijis jāsamazina ar šo regulu un jāsamazina.

Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu motīvu izklāsts

- 12 Labvēlīgs prasības iznākums ir atkarīgs no Eiropas Savienības Tiesas (turpmāk tekstā – “Tiesa”) nolēmuma par Līgumu interpretāciju.
- 13 Senāts uzskata, ka tālāk minēto iemeslu dēļ ir nepieciešams uzdot Tiesai iepriekš minētos prejudiciālos jautājumus atbilstoši LESD 267. pantam, jo saistībā ar vairākiem prasītājas izvirzītajiem pamatiem tiem ir izšķiroša nozīme strīda atrisināšanā.

Savienības un valsts tiesību akti

- 14 Tiesvedībā būtiskie tiesību akti ir minēti iepriekš sadaļās “Atbilstošās valsts tiesību normas” un “Atbilstošās Savienības tiesību normas”. Turpmākais izklāsts tās papildina.
- 15 Provinces likums Nr. 9 paredz, ka Dienvidtiroles province var piešķirt atbalstu ne vairāk kā 80 procentu apmērā atjaunojamos resursus izmantojošu ražošanas iekārtu būvniecībai un paplašināšanai. Pamatojoties uz to, ar Provinces valdības lēmumu Nr.1804 tika noteikts, ka šīm iekārtām ir piešķirams atbalsts hidroelektrostaciju būvniecībai un paplašināšanai kalnu kotedžu un tūristu mītnu vajadzībām. Turklāt ikgadējā budžeta likumā bija jāparedz, ka izmaksas tiks segtas no nākamo finanšu gadu budžeta.
- 16 Savā Lēmumā par atbalsta piešķiršanu SA.32113 Komisija apstiprināja iepriekš raksturoto atbalsta shēmu. No tā izriet, ka atbalsta shēmai kopumā bija paredzēti budžeta līdzekļi 187 miljonu eiro apmērā jeb 32 miljoni eiro gadā, kā arī darbības termiņš līdz 2016. gada 31. decembrim. Kā norāda Komisija, apmēram puse no līdzekļiem nav valsts atbalsts, precīzs darbības termiņš skaidri nav norādīts.
- 17 Attiecībā uz paredzēto ieguldījumu atbalstu kalnu kotedžu un tūristu mītnu vajadzībām ierīkotām hidroelektrostacijām Komisija īpaši nolēma iebildumus necelt, jo runa esot par valsts atbalstu, kas ir saderīgs ar iekšējo tirgu, konkrētu saimniecisko darbību vai tautsaimniecības jomu attīstībai 107. panta 3. punkta c) apakšpunkta izpratnē.
- 18 Ietekmi uz tirdzniecību starp dalībvalstīm, ko rada elektroenerģijas ražošana nomaļos apgabalos, kas nav pieslēgti elektroapgādes tīklam, tā *a priori* vērtēja kā niecīgu (Lēmuma par atbalsta piešķiršanu SA.32113 97. punkts).
- 19 Paredzētās atbalsta shēmas uzdevums esot kompensēt šim reģionam raksturīgo īpatnību radītās sekas, un to objektīvi varot attaisnot ar nepieciešamību racionālā veidā risināt stabilas un efektīvas elektroenerģijas apgādes trūkumu nomaļos Dienvidtiroles apgabalos. Tādēļ Komisija nonāca pie secinājuma, ka lauku un Alpu kalnu teritoriju elektrifikācijas atbalstam kopumā esot labvēlīga ietekme, jo tas palīdzot nodrošināt klientiem, it īpaši ģimenēm un mazajiem uzņēmumiem, tiesības uz stabilu un videi draudzīgu elektroenerģijas apgādi (Lēmuma par atbalsta piešķiršanu SA.32113 98. punkts).

- 20 Saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 651/2014 41. pantu (“Ieguldījumu atbalsts, lai veicinātu enerģijas ražošanu no atjaunojamiem resursiem”) ieguldījumu atbalsts, lai veicinātu enerģijas ražošanu no atjaunojamiem energoresursiem, ir saderīgs ar iekšējo tirgu, un tas ir atbrīvots no paziņošanas prasības, ja vien tas izpilda pārējos šajās normās paredzētos nosacījumus.

Par prejudiciālajiem jautājumiem

- 21 Pirmais pamats ir saistīts ar tiesību jautājumu par to, vai piešķirtais atbalsts 80 procentu apmērā nevar izkropļot konkurenci un radīt šķēršļus tirdzniecībai starp dalībvalstīm.
- 22 Ja atbilde uz šo jautājumu ir noliedzoša, apstrīdētie tiesību akti būtu jāatceļ.
- 23 Turklāt šajā tiesā izskatīšanas stadijā ir vēl septiņas citas līdzīgas lietas, kuru pamatā ir tas pats tiesību jautājums.
- 24 Pārējie pamati ir saistīti ar tiesību jautājumu par to, vai šajā lietā runa ir par pastāvošu atbalstu un vai valsts iestāde par šo jautājumu bija tiesīga lemt pati, vai arī tai šī lēmuma pieņemšana bija jāpāradresē Komisijai.
- 25 Šajā sakarā senātam ir šaubas par to, kad faktiski iztek Komisijas apstiprinātās atbalsta shēmas SA.32113 darbības termiņš.
- 26 Pašā Lēmumā par atbalsta piešķiršanu SA.32113 nav skaidri noteikts atbalsta shēmas darbības ierobežojums laikā. Vienīgi no Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī 2013. gada 4. janvārī publicētā lēmuma izvilkuma izriet, ka Provinces likumā noteiktās atbalsta shēmas darbības termiņš bija paredzēts līdz 2016. gada 31. decembrim.
- 27 Provinces likumā Nr. 9 bija noteikts, ka nepieciešamie līdzekļi maksājumiem mazo hidroelektrostaciju būvniecībai tādu kalnu kotedžu un tūristu mītņu vajadzībām, kuras nav iespējams pieslēgt elektroapgādes tīklam, neveicot atbilstošus tehniskos un finansiālos ieguldījumus, ir jāparedz ikgadējā budžeta likumā.
- 28 Tas notika arī pēc 2016. gada, un provinces 2017. un 2018. gada budžetā tam tika paredzētas attiecīgās summas.
- 29 Lēmumā par atbalsta piešķiršanu SA.32113 Komisija Provinces likuma Nr. 9 mērķi attiecībā uz elektroapgādes tīklam nepieslēgtām kalnu kotedžām un tūristu mītnēm uzskatīja par saderīgu ar iekšējo tirgu.
- 30 Tādējādi rodas jautājums par to, vai 2016. gada 31. decembrī beidzās darbības termiņš atbalsta shēmai kalnu kotedžu un tūristu mītņu elektrifikācijai ar atjaunojamo resursu enerģiju, kuru Komisija atzina par saderīgu ar iekšējo tirgu LESD 107. panta 3. punkta izpratnē.

- 31 Ja atbilde uz iepriekš minēto jautājumu ir noliedzoša, tad piešķirtais atbalsts būtu uzskatāms par pastāvošu atbalstu, kas nozīmētu, ka apstrīdētais atbalsta samazinājums būtu prettiesisks.
- 32 Turpretī, ja atbilde uz jautājumu ir apstiprinoša, tad runa būtu par atbalstu, kas tika piešķirts pēc Komisijas apstiprinātā termiņa beigām. Pat ja nav pārkāpti Komisijas izvirzītie nosacījumi un prasības, runa tomēr būtu par ļaunprātīgu atbalsta piešķiršanu.
- 33 Šajā gadījumā būtu jāpārbauda, vai Regulas (ES) 2015/1589 20. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka ļaunprātīgas atbalsta piešķiršanas gadījumā pirms valsts iestādes iesaistes Komisijai ir jāpieņem lēmums par atgūšanu.
- 34 Turklāt ir nepieciešams pārbaudīt, vai šis atbalsts vēl joprojām ir saderīgs ar iekšējo tirgu 107. panta 3. punkta c) apakšpunkta izpratnē, kā to Komisija ir konstatējusi Lēmumā par atbalsta piešķiršanu SA.32113, jo tas ir paredzēts konkrētu tautsaimniecības jomu attīstībai.

DARBBA VERSIJA